

Semestrální zkouška ISS, řádný termín, 22.1.2014, skupina A

Login: ..... Příjmení a jméno: ..... Podpis: .....
 (čitelně!)

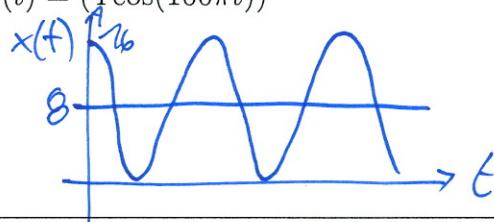
Příklad 1 Měření tloušťky ledovce na vrcholu hory Kitzsteinhorn probíhá pravidelně v určenou dobu každý den. Určete, zda se jedná o signál:

- deterministický / náhodný
- periodický / neperiodický
- se spojitým časem / s diskrétním časem

Odpověď: .....

Příklad 2 Určete střední hodnotu periodického signálu $x(t) = (4 \cos(100\pi t))^2$

$$\bar{x} = \dots \quad 8$$

Příklad 3 Spektrální funkce spojitého signálu $x(t)$ má na kruhové frekvenci $\omega_1 = 100\pi$ rad/s hodnotu $X(j\omega_1) = -4j$.

Napište, jakou hodnotu bude mít na téže frekvenci spektrální funkce posunutého signálu $y(t) = x(t-0.005)$.

$$Y(j\omega_1) = X(j\omega_1) e^{-j\omega_1 \cdot 0.005} = -4j e^{-100\pi \cdot 0.005} = -4j e^{-j\frac{\pi}{2}} = -4$$

Příklad 4 Napište vztah pro výpočet spektrální funkce signálu:

$$x(t) = \begin{cases} 2 & \text{pro } t \in [-2, 2] \\ 1 & \text{pro } t \in [-4, -2] \text{ a pro } t \in [2, 4] \\ 0 & \text{jinde} \end{cases} = \begin{matrix} 1 \\ -4 \end{matrix} + \begin{matrix} 1 \\ 2 \end{matrix}$$

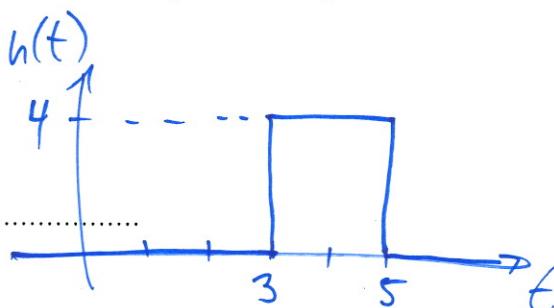
Pomůcka: než začnete integrovat podle definice FT, zamyslete se, zda je signál nějak rozložit...

Součet signálů $\Rightarrow$ součet spektrálních funkcí!

$$X(j\omega) = 8 \operatorname{sinc}(4\omega) + 4 \operatorname{sinc}(2\omega)$$

Příklad 5 Dva systémy se spojitým časem jsou zapojeny v sérii (za sebou). První má impulsní odezvu $h_1(t) = \begin{cases} 4 & \text{pro } t \in [0, 2] \\ 0 & \text{jinde} \end{cases}$ Druhý má impulsní odezvu $h_2(t) = \delta(t-3)$.

Napište, zda lze výsledný systém charakterizovat jedinou impulsní odezvou $h(t)$ a pokud ano, napište ji nebo nakreslete.

wbco {zde zapsat matematicky

JDE / NEJDE,

$$h(t) = \dots$$

Příklad 6 Frekvenční charakteristika systému se spojitým časem je dána pomocí modulu a argumentu takto:

$$|H(j\omega)| = \begin{cases} 100 + \frac{\omega}{100\pi} & \text{pro } \omega \in [-100\pi, 0] \\ 100 - \frac{\omega}{100\pi} & \text{pro } \omega \in [0, 100\pi] \\ 0 & \text{jinde} \end{cases}, \quad \arg H(j\omega) = -\frac{\omega}{100}.$$

Na vstupu systému je signál $x(t) = 8 \cos(50\pi t + \frac{\pi}{2})$. $\omega_1 = 50\pi \text{ rad/s}$

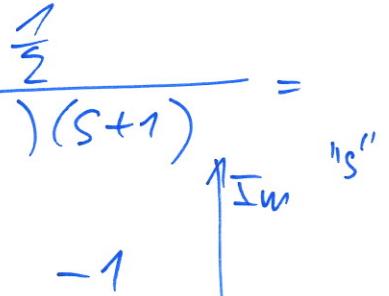
Zapište signál na výstupu systému.

$$|H(j\omega_1)| = 100 + \frac{50\pi}{100\pi} = 99,5$$

$$\arg H(j\omega_1) = -\frac{50\pi}{100} = -\frac{\pi}{2}$$

$$y(t) = 8 \cdot 99,5 \cos\left(50\pi t + \frac{\pi}{2} - \frac{\pi}{2}\right) = 796 \cos(50\pi t)$$

Příklad 7 Přenosová funkce systému se spojitým časem je zadána jako:

$$H(s) = \frac{1}{2s^2 + 4s + 2} = \frac{\frac{1}{2}}{(s+1)(s+1)} = \frac{1}{(s-(-1))(s-(-1))}$$

Určete, zda se jedná o stabilní systém.

Stabilní: ANO / NE.

Příklad 8 Je dána diskrétní Fourierova řada (DFŘ) diskrétního periodického signálu o periodě $N = 16$. Její vzorek: $\tilde{X}[5] = 16 + 2j$. Určete zadaný vzorek; pokud to nejde, napište jasně "nejde určit".

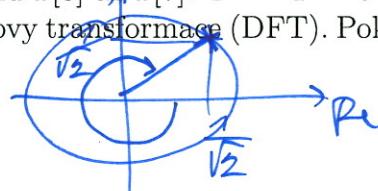
$$\tilde{X}[15] = \dots \text{nejde určit}$$

Příklad 9 Máme k disposici diskrétní signál o délce N vzorků. Určete, zda je nějaký vztah mezi Fourierovou transformací s diskrétním časem (DTFT) a Diskrétní Fourierovou transformací (DFT) tohoto signálu. Pokud je, napište slovně (ne pomocí rovnic), jaký.

DTFT je DFT navzakovaná na diskretních frekvencích $\omega_k = k \frac{2\pi}{N}$ v intervalu $[0, 2\pi]$.

JE NENÍ,

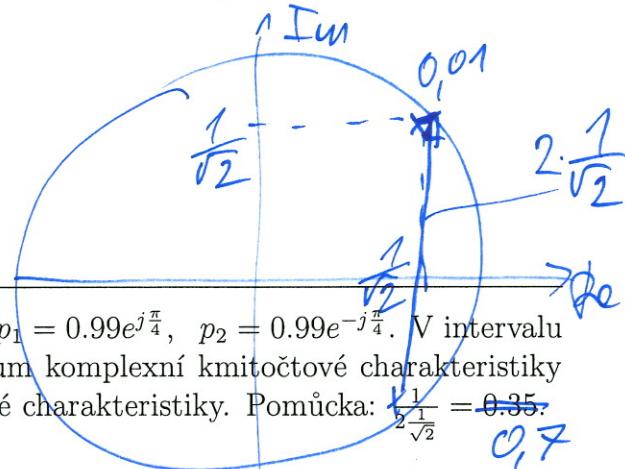
Příklad 10 Diskrétní signál $x[n]$ má $N = 8$ vzorků $x[0]$ až $x[7]$. Vypočítejte zadaný koeficient jeho diskrétní Fourierovy transformace (DFT). Pokud se ve výpočtu vyskytne hodnota $\frac{1}{\sqrt{2}}$, pokládejte ji pro jednoduchost za 0.7.

$$x[7] = x[0] + x[1]e^{-j\frac{2\pi}{8}7 \cdot 1} = 1 + (-1)(0,7 + 0,7j) = 0,3 - 0,7j$$

Příklad 11 Doplňte tabulku výpočtem kruhové konvoluce dvou diskrétních signálů délky 5:

n	0	1	2	3	4
$x_1[n]$	1	6	2	4	2
$x_2[n]$	1	-1	0	-1	1
$x_1[n] \circledast x_2[n]$	3	3	-2	3	-7

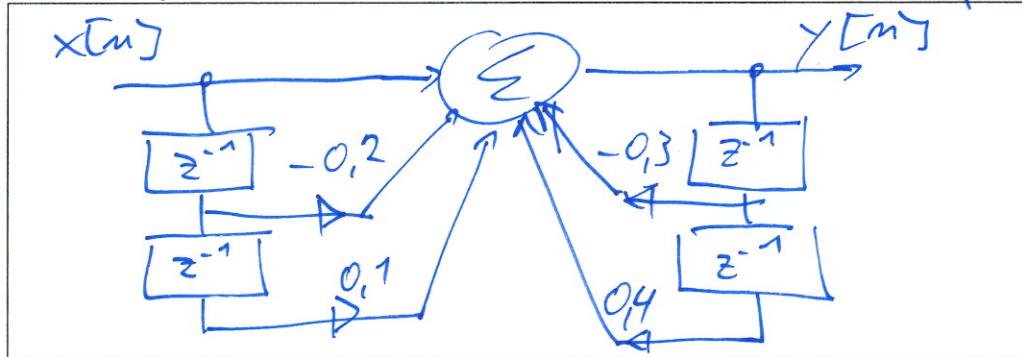
Příklad 12 Číslicový filtr $H(z) = \frac{1}{1+a_1z^{-1}+a_2z^{-2}}$ má dva póly: $p_1 = 0.99e^{j\frac{\pi}{4}}$, $p_2 = 0.99e^{-j\frac{\pi}{4}}$. V intervalu normovaných kruhových frekvencí $[0, \pi]$ má filtr jedno maximum komplexní kmitočtové charakteristiky (rezonanci). Určete jeho frekvenci a hodnotu modulu kmitočtové charakteristiky. Pomůcka: $\frac{1}{2\frac{1}{\sqrt{2}}} = 0.35$.

$$\omega_{max} = \frac{\pi}{4} \text{ rad}, \quad |H(\omega_{max})| = \frac{1}{0.01 \cdot 2\frac{1}{\sqrt{2}}} = 100 \cdot 0.7 = 70$$

Příklad 13 Diferenční rovnice číslicového filtru je:

$$y[n] = x[n] - 0.2x[n-1] + 0.1x[n-2] - 0.3y[n-1] + 0.4y[n-2]$$

Nakreslete jeho blokové schéma.

V pomůckce byla chyba,
polohu má někdo
výsledek 35,
beru jako OK.

Příklad 14 Napište v jazyce C funkci pro implementaci filtru z příkladu 13. Nezapomeňte na definici statických proměnných, jsou-li třeba.

```
float yn (float xn) {
    static float xn1 = 0.0, xn2 = 0.0, yn1 = 0.0, yn2 = 0.0;
    float yn;
    yn = xn - 0.2 * xn1 + 0.1 * xn2 - 0.3 * yn1 + 0.4 * yn2;
    yn2 = yn1; yn1 = yn;
    xn2 = xn1; xn1 = xn;
    return yn;
}
```

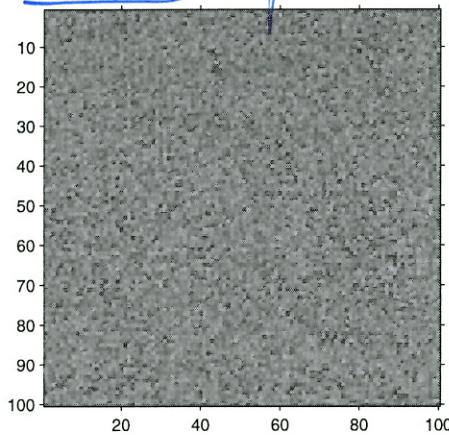
Příklad 15 Uveďte, v jakých jednotkách jsou obrazové frekvence f a g v "analogové" dvoudimenzionální Fourierově transformaci (2D-FT):

$$X(f, g) = \int \int x(a, b) e^{-j2\pi(fa+gb)} da db,$$

kde a a b jsou rozměry v metrech.

m^{-1}

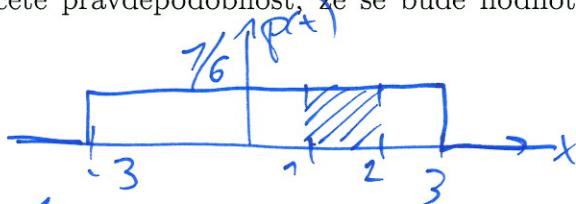
Příklad 16 Obrázek o rozměrech 100×100 obsahuje pixely, jejichž hodnoty jsou dané jako bílý šum o střední hodnotě $\mu = 0.4$ a směrodatné odchylyce $\sigma = 0.05$. Jednotlivé pixely jsou navzájem nezávislé. Popište, co bude výsledkem filtrování takového obrázku maskou o rozměrech 9×9 , jejíž všechny hodnoty jsou rovny $\frac{1}{81}$.

průměrování všech hodnot $\Rightarrow$ výhlazlení

Šedý obrázek se střední hodnotou pixelu 0,4 a mnohem menšími sumami než originál.
(Pokus jste se rozepsali o tom, co se stane na okrajích, OK.)

Příklad 17 Stacionární náhodný signál se spojitým časem má hodnoty rovnoměrně rozdělené mezi minimem -3 a maximem +3. Určete pravděpodobnost, že se bude hodnota signálu nacházet v daném intervalu.

$$P(\xi(t) \in [1, 2]) = \frac{1}{6}$$

Příklad 18 Běžná spotřební audio elektronika využívá kvantování na 16 bitech, studiová technika na 24 bitech. Určete, jaký je mezi oběma technologiemi rozdíl v poměru signálu ke kvantovacímu šumu.

$$\text{SNR} = 6 \cdot B + \text{const}$$

$$6 \cdot 24 + \text{const} - (6 \cdot 16 + \text{const}) = 6 \cdot 8 = 48$$

$$SNR_{24} - SNR_{16} = \underline{\underline{48}} \text{ dB}$$

Příklad 19 Ergodický náhodný signál má $N = 6$ vzorků $x[0]$ až $x[5]$:

3   5   2   -1   -2   -3

Proveďte nevychýlený odhad zadávaného autokorelačního koeficientu:

3   5   2   ...

$$R[5] = \frac{3 \cdot (-3)}{6 - 5} = \underline{\underline{-9}}$$

Příklad 20 Spektrální hustota výkonu bílého šumu má na normované kruhové frekvenci $\omega = 0.2\pi$ rad hodnotu $G(e^{j0.2\pi}) = 5$. Určete, jakou hodnotu bude mít na zadáné kruhové frekvenci. Pokud to nejde, napište jasně "nejde určit".

takže je konstantní pro všechny frekvence

$$G(e^{j0.3\pi}) = \underline{\underline{5}}$$

Semestrální zkouška ISS, řádný termín, 22.1.2014, skupina B

Login: ..... Příjmení a jméno: ..... Podpis: .....
 (čitelně!)

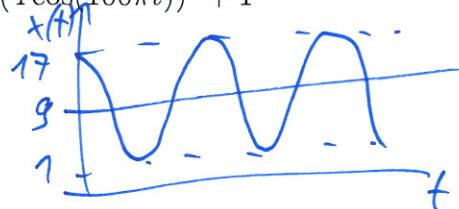
Příklad 1 Měření tloušťky ledovce na vrcholu hory Kitzsteinhorn probíhá pravidelně v určenou dobu každý den. Určete, zda se jedná o signál:

- deterministický / náhodný
- periodický / neperiodický
- se spojitým časem / s diskrétním časem

Odpověď: .....

Příklad 2 Určete střední hodnotu periodického signálu $x(t) = (4 \cos(100\pi t))^2 + 1$

$$\bar{x} = \dots \quad g$$

Příklad 3 Spektrální funkce spojitého signálu $x(t)$ má na kruhové frekvenci $\omega_1 = 100\pi$ rad/s hodnotu $X(j\omega_1) = -4$.

Napište, jakou hodnotu bude mít na téže frekvenci spektrální funkce posunutého signálu $y(t) = x(t-0.005)$.

viz A

$$Y(j\omega_1) = -4 \cdot e^{-j\frac{\omega_1}{2}} = \underline{4j}$$

Příklad 4 Napište vztah pro výpočet spektrální funkce signálu:

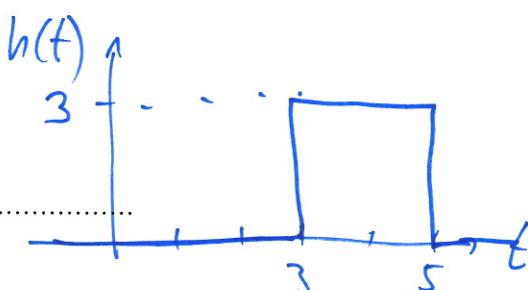
$$x(t) = \begin{cases} 2 & \text{pro } t \in [-2, 2] \\ 1 & \text{pro } t \in [-4, -2] \text{ a pro } t \in [2, 4] \\ 0 & \text{jinde} \end{cases}$$

Pomůcka: než začnete integrovat podle definice FT, zamyslete se, zda nejde signál nějak rozložit...

viz A
 $X(j\omega) = \dots$

Příklad 5 Dva systémy se spojitým časem jsou zapojeny v sérii (za sebou). První má impulsní odezvu $h_1(t) = \begin{cases} 3 & \text{pro } t \in [0, 2] \\ 0 & \text{jinde} \end{cases}$ Druhý má impulsní odezvu $h_2(t) = \delta(t-3)$.

Napište, zda lze výsledný systém charakterizovat jedinou impulsní odezvou $h(t)$ a pokud ano, napište ji nebo nakreslete.

nebo lze zapsat
matematicky

JDE NEJDE,

$$h(t) = \dots$$

Příklad 6 Frekvenční charakteristika systému se spojitým časem je dána pomocí modulu a argumentu takto:

$$|H(j\omega)| = \begin{cases} 100 + \frac{\omega}{100\pi} & \text{pro } \omega \in [-100\pi, 0] \\ 100 - \frac{\omega}{100\pi} & \text{pro } \omega \in [0, 100\pi] \\ 0 & \text{jinde} \end{cases}, \quad \arg H(j\omega) = -\frac{\omega}{100}.$$

Na vstupu systému je signál $x(t) = 7 \cos(50\pi t + \frac{\pi}{2})$.

Zapište signál na výstupu systému.

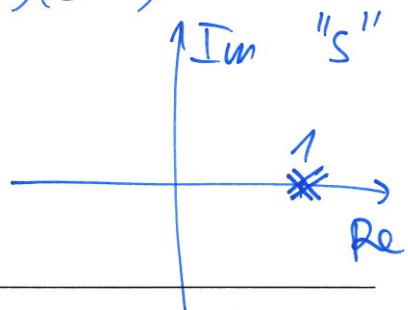
viz A

$$y(t) = \underline{7 \cdot 99,5 \cos(50\pi t + \frac{\pi}{2} - \frac{\pi}{2})} = \underline{696,5 \cos(50\pi t)}$$

Příklad 7 Přenosová funkce systému se spojitým časem je zadána jako:

$$H(s) = \frac{1}{2s^2 - 4s + 2} = \frac{\frac{1}{2}}{(s-1)(s-1)} =$$

Určete, zda se jedná o stabilní systém.

Stabilní: ANO NE.

Příklad 8 Je dána diskrétní Fourierova řada (DFR) diskrétního periodického signálu o periodě $N = 16$. Její vzorek: $\tilde{X}[5] = 16 + 2j$. Určete zadaný vzorek; pokud to nejde, napište jasně "nejde určit".

$$\tilde{X}[-5] = \underline{\tilde{X}[5]}^* = \underline{16 - 2j}$$

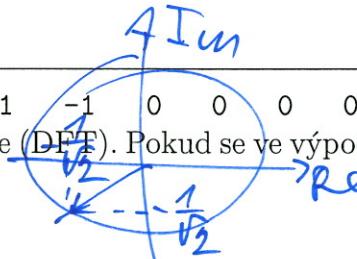
Příklad 9 Máme k disposici diskrétní signál o délce N vzorků. Určete, zda je nějaký vztah mezi Fourierovou transformací s diskrétním časem (DTFT) a Diskrétní Fourierovou transformací (DFT) tohoto signálu. Pokud je, napište slovně (ne pomocí rovnic), jaký.

viz A

JE / NENÍ, ...

Příklad 10 Diskrétní signál $x[n]$ má $N = 8$ vzorků $x[0]$ až $x[7]$:

Vypočítejte zadaný koeficient jeho diskrétní Fourierovy transformace (DFT). Pokud se ve výpočtu vyskytne hodnota $\frac{1}{\sqrt{2}}$, pokládejte ji pro jednoduchost za 0.7.

$$X[3] = x[0] + x[1] \cdot e^{j \frac{2\pi}{8} \cdot 3 \cdot 1} = 1 + (-1) \cdot (-0,7 - 0,7j) = \underline{1,7 + 0,7j}$$

Příklad 11 Doplňte tabulkou výpočtem kruhové konvoluce dvou diskrétních signálů délky 5:

n	0	1	2	3	4
$x_1[n]$	1	6	2	4	2
$x_2[n]$	1	0	0	-1	1
$x_1[n] \circledast x_2[n]$	5	4	4	5	-3

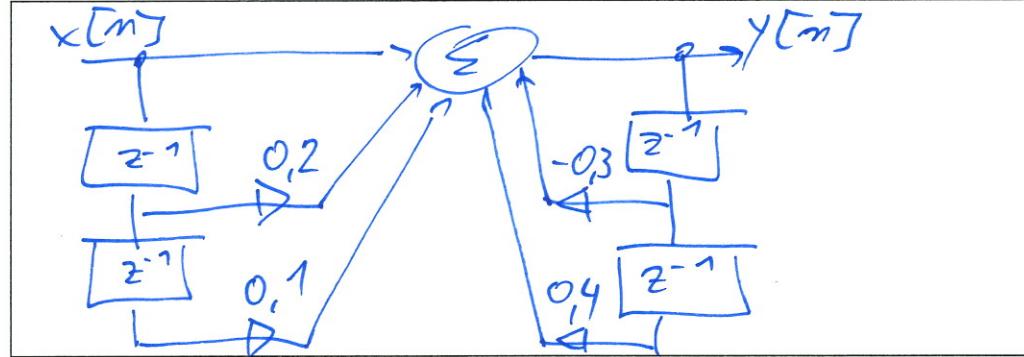
Příklad 12 Číslicový filtr $H(z) = \frac{1}{1+a_1z^{-1}+a_2z^{-2}}$ má dva póly: $p_1 = 0.99e^{j\frac{\pi}{2}}$, $p_2 = 0.99e^{-j\frac{\pi}{2}}$. V intervalu normovaných kruhových frekvencí $[0, \pi]$ má filtr jedno maximum komplexní kmitočtové charakteristiky (rezonanci). Určete jeho frekvenci a hodnotu modulu kmitočtové charakteristiky.

$$\omega_{max} = \dots \frac{\pi}{2} \dots \text{ rad}, \quad |H(\omega_{max})| = \dots \frac{1}{0.01 \cdot 2} = \frac{100}{2} = 50$$

Příklad 13 Diferenční rovnice číslicového filtru je:

$$y[n] = x[n] + 0.2x[n-1] + 0.1x[n-2] - 0.3y[n-1] + 0.4y[n-2]$$

Nakreslete jeho blokové schéma.

Příklad 14 Napište v jazyce C funkci pro implementaci filtru z příkladu 13. Nezapomeňte na definici statických proměnných, jsou-li třeba.

```
float yn (float xn) {
```

$$yn = xn + 0.2 * xn1 + 0.1 * xn2 - 0.3 * yn1 + 0.4 * yn2;$$

jinak viz A

```
return yn;
}
```

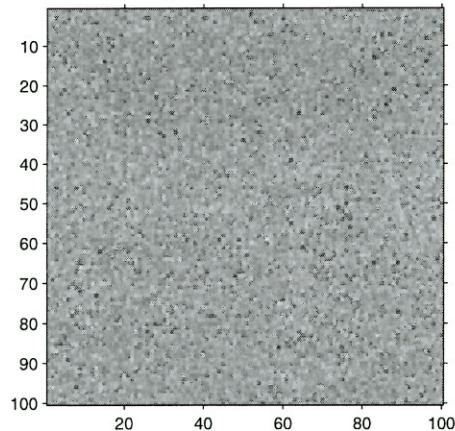
Příklad 15 Uveďte, v jakých jednotkách jsou obrazové frekvence f a g v "analogové" dvoudimenzionální Fourierově transformaci (2D-FT):

$$X(f, g) = \int \int x(a, b) e^{-j2\pi(fa+gb)} da db,$$

kde a a b jsou rozměry v metrech.

m^{-1}

Příklad 16 Obrázek o rozměrech 100×100 obsahuje pixely, jejichž hodnoty jsou dané jako bílý šum o střední hodnotě $\mu = 0.5$ a směrodatné odchytky $\sigma = 0.05$. Jednotlivé pixely jsou navzájem nezávislé. Popište, co bude výsledkem filtrování takového obrázku maskou o rozloze 9×9 , jejíž všechny hodnoty jsou rovny $\frac{1}{81}$.

viz A

... se střední hodnotou 0,5...

Příklad 17 Stacionární náhodný signál se spojitým časem má hodnoty rovnoměrně rozdělené mezi minimem -3 a maximem +3. Určete pravděpodobnost, že se bude hodnota signálu nacházet v daném intervalu.

viz A

$$P(\xi(t) \in [1, 1.5]) = \underline{0,5} \cdot \frac{1}{6} = \underline{\underline{\frac{1}{12}}}$$

Příklad 18 Běžná spotřební audio elektronika využívá kvantování na 16 bitech, studiová technika na 24 bitech. Určete, jaký je mezi oběma technologiemi rozdíl v poměru signálu ke kvantovacímu šumu.

viz A

$$SNR_{24} - SNR_{16} = \dots \text{dB}$$

Příklad 19 Ergodický náhodný signál má $N = 6$ vzorků $x[0]$ až $x[5]$:

$$3 \quad 5 \quad 2 \quad -1 \quad (-2) \quad (-3)$$

Proveďte nevychýlený odhad zadáního autokorelačního koeficientu:

$$\begin{matrix} 3 & 5 \\ 3 & 5 \end{matrix} \quad 2 \quad \dots$$

$$R[4] = \frac{(-2) \cdot 3 + (-3) \cdot 5}{6 - 4} = -\frac{21}{2} = \underline{\underline{-10,5}}$$

Příklad 20 Spektrální hustota výkonu bílého šumu má na normované kruhové frekvenci $\omega = 0.2\pi$ rad hodnotu $G(e^{j0.2\pi}) = 5$. Určete, jakou hodnotu bude mít na zadáné kruhové frekvenci. Pokud to nejde, napište jasné "nejde určit".

viz A

$$G(e^{j0.4\pi}) = \underline{\underline{5}}$$

Semestrální zkouška ISS, řádný termín, 22.1.2014, skupina C

Login: ..... Příjmení a jméno: ..... Podpis: .....
 (čitelně!)

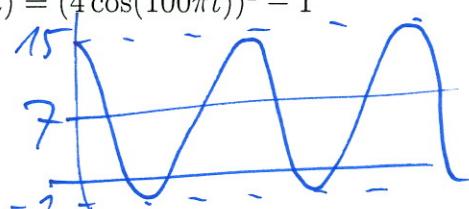
Příklad 1 Měření tloušťky ledovce na vrcholu hory Kitzsteinhorn probíhá pravidelně v určenou dobu každý den. Určete, zda se jedná o signál:

- deterministický / náhodný
- periodický / neperiodický
- se spojitým časem / s diskrétním časem

Odpověď: .....

Příklad 2 Určete střední hodnotu periodického signálu $x(t) = (4 \cos(100\pi t))^2 - 1$

$$\bar{x} = \dots$$

Příklad 3 Spektrální funkce spojitého signálu $x(t)$ má na kruhové frekvenci $\omega_1 = 100\pi$ rad/s hodnotu $X(j\omega_1) = 4$.

Napište, jakou hodnotu bude mít na téže frekvenci spektrální funkce posunutého signálu $y(t) = x(t-0.005)$.

viz A

$$Y(j\omega_1) = \dots$$

Příklad 4 Napište vztah pro výpočet spektrální funkce signálu:

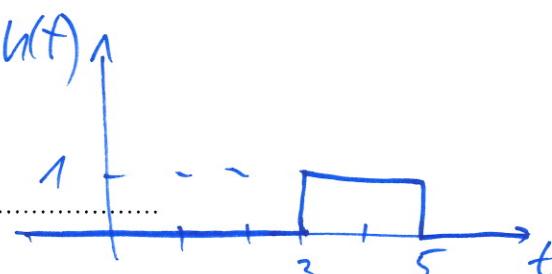
$$x(t) = \begin{cases} 2 & \text{pro } t \in [-2, 2] \\ 1 & \text{pro } t \in [-4, -2] \text{ a pro } t \in [2, 4] \\ 0 & \text{jinde} \end{cases}$$

Pomůcka: než začnete integrovat podle definice FT, zamyslete se, zda nejde signál nějak rozložit...

$$X(j\omega) = \dots$$

Příklad 5 Dva systémy se spojitým časem jsou zapojeny v sérii (za sebou). První má impulsní odezvu $h_1(t) = \begin{cases} 1 & \text{pro } t \in [0, 2] \\ 0 & \text{jinde} \end{cases}$ Druhý má impulsní odezvu $h_2(t) = \delta(t-3)$.

Napište, zda lze výsledný systém charakterizovat jedinou impulsní odezvou $h(t)$ a pokud ano, napište ji nebo nakreslete.

JDE / NEJDE,

$$h(t) = \dots$$

nebo lze
zapsat
matematicky

Příklad 6 Frekvenční charakteristika systému se spojitým časem je dána pomocí modulu a argumentu takto:

$$|H(j\omega)| = \begin{cases} 100 + \frac{\omega}{100\pi} & \text{pro } \omega \in [-100\pi, 0] \\ 100 - \frac{\omega}{100\pi} & \text{pro } \omega \in [0, 100\pi] \\ 0 & \text{jinde} \end{cases}, \quad \arg H(j\omega) = -\frac{\omega}{100}.$$

Na vstupu systému je signál $x(t) = 6 \cos(50\pi t + \frac{\pi}{2})$.

Zapište signál na výstupu systému.

viz A

$$y(t) = \underline{6 \cdot 99,5 \cos(50\pi t + \frac{\pi}{2} - \frac{\pi}{2})} = \underline{597 \cos(50\pi t)}$$

Příklad 7 Přenosová funkce systému se spojitým časem je zadána jako:

$$H(s) = \frac{1}{2s^2 - 2} = \frac{\frac{1}{2}}{(s-1)(s+1)} = \frac{\frac{1}{2}}{(s-1)(s-(-1))}$$

Určete, zda se jedná o stabilní systém.

Stabilní: ANO / NE.

Příklad 8 Je dána diskrétní Fourierova řada (DFR) diskrétního periodického signálu o periodě $N = 16$. Její vzorek: $\tilde{X}[5] = 16 + 2j$. Určete zadaný vzorek; pokud to nejde, napište jasně "nejde určit".

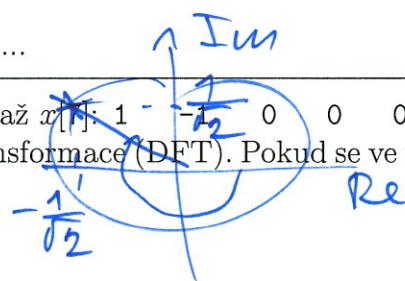
$$\tilde{X}[-4] = \underline{\text{nejde určit}}$$

Příklad 9 Máme k disposici diskrétní signál o délce N vzorků. Určete, zda je nějaký vztah mezi Fourierovou transformací s diskrétním časem (DTFT) a Diskrétní Fourierovou transformací (DFT) tohoto signálu. Pokud je, napište slovně (ne pomocí rovnic), jaký.

viz A

JE / NENÍ, ...

Příklad 10 Diskrétní signál $x[n]$ má $N = 8$ vzorků $x[0]$ až $x[7]$: $1, -\frac{1}{\sqrt{2}}, 0, 0, 0, 0, 0, 0$
Vypočítejte zadaný koeficient jeho diskrétní Fourierovy transformace (DFT). Pokud se ve výpočtu vyskytne hodnota $\frac{1}{\sqrt{2}}$, pokládejte ji pro jednoduchost za 0.7.

$$X[5] = x[0] + x[1] e^{-j \frac{2\pi \cdot 5 \cdot 1}{8}} = 1 + (-1) \left(-0,7 + 0,7j \right) = \underline{1,7 - 0,7j}$$

Příklad 11 Doplňte tabulku výpočtem kruhové konvoluce dvou diskrétních signálů délky 5:

n	0	1	2	3	4
$x_1[n]$	1	6	2	4	2
$x_2[n]$	1	-1	0	0	1
$x_1[n] \circledast x_2[n]$	5	7	0	4	-1

Příklad 12 Číslicový filtr $H(z) = \frac{1}{1+a_1z^{-1}+a_2z^{-2}}$ má dva póly: $p_1 = 0.99e^{j\frac{3\pi}{4}}$, $p_2 = 0.99e^{-j\frac{3\pi}{4}}$. V intervalu normovaných kruhových frekvencí $[0, \pi]$ má filtr jedno maximum komplexní kmitočtové charakteristiky (rezonanci). Určete jeho frekvenci a hodnotu modulu kmitočtové charakteristiky. Pomůcka: $\frac{1}{2\frac{1}{\sqrt{2}}} = -0.35$.

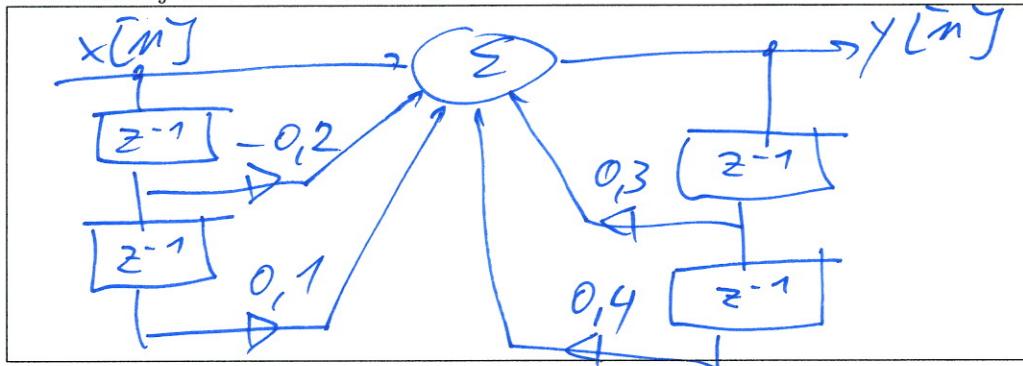
viz A

$$\omega_{max} = \frac{3\pi}{4} \text{ rad}, \quad |H(\omega_{max})| = 70$$

Příklad 13 Diferenční rovnice číslicového filtru je:

$$y[n] = x[n] - 0.2x[n-1] + 0.1x[n-2] + 0.3y[n-1] + 0.4y[n-2]$$

Nakreslete jeho blokové schéma.

V pomíceče byla chyba,
polohu vysledek
= 35,
budu jato OK.

Příklad 14 Napište v jazyce C funkci pro implementaci filtru z příkladu 13. Nezapomeňte na definici statických proměnných, jsou-li třeba.

```
float yn (float xn) {
```

$$y_n = x_n - 0.2 * x_{n-1} + 0.1 * x_{n-2} + 0.3 * y_{n-1} + 0.4 * y_{n-2};$$

jinak viz A

```
return yn;
}
```

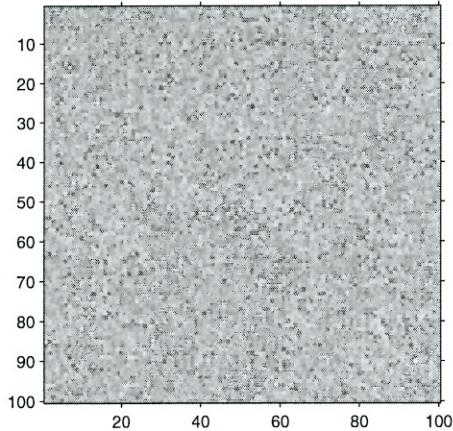
Příklad 15 Uveďte, v jakých jednotkách jsou obrazové frekvence f a g v "analogové" dvoudimenzionální Fourierově transformaci (2D-FT):

$$X(f, g) = \int \int x(a, b) e^{-j2\pi(fa+gb)} da db,$$

kde a a b jsou rozměry v metrech.

m^{-1}

Příklad 16 Obrázek o rozměrech 100×100 obsahuje pixely, jejichž hodnoty jsou dané jako bílý šum o střední hodnotě $\mu = 0.6$ a směrodatné odchylyce $\sigma = 0.05$. Jednotlivé pixely jsou navzájem nezávislé. Popište, co bude výsledkem filtrování takového obrázku maskou o rozdílu 9×9 , jejíž všechny hodnoty jsou rovny $\frac{1}{81}$.

viz A

... se střední hodnota 0,6...

Příklad 17 Stacionární náhodný signál se spojitým časem má hodnoty rovnoměrně rozdělené mezi minimem -3 a maximem +3. Určete pravděpodobnost, že se bude hodnota signálu nacházet v daném intervalu.

viz A

$$P(\xi(t) \in [-1, -0.5]) = \dots \quad 0.5 \cdot \frac{1}{6} = \underline{\underline{\frac{1}{12}}}$$

Příklad 18 Běžná spotřební audio elektronika využívá kvantování na 16 bitech, studiová technika na 24 bitech. Určete, jaký je mezi oběma technologiemi rozdíl v poměru signálu ke kvantovacímu šumu.

viz A

$$SNR_{24} - SNR_{16} = \dots \text{ dB}$$

Příklad 19 Ergodický náhodný signál má $N = 6$ vzorků $x[0]$ až $x[5]$:

$$3 \quad 5 \quad 2 \quad (-1) \quad (-2) \quad (-3)$$

Proveďte nevychýlený odhad zadaného autokorelačního koeficientu:

$$\begin{matrix} 3 & 5 & 2 \\ \circ & \circ & \circ \\ \dots & & \dots \end{matrix}$$

$$R[3] = \frac{-1 \cdot 3 + (-2) \cdot 5 + (-3) \cdot 2}{6 - 3} = -\frac{19}{3} = -6\frac{1}{3}$$

Příklad 20 Spektrální hustota výkonu bílého šumu má na normované kruhové frekvenci $\omega = 0.2\pi$ rad hodnotu $G(e^{j0.2\pi}) = 5$. Určete, jakou hodnotu bude mít na zadáné kruhové frekvenci. Pokud to nejde, napište jasně "nejde určit".

viz A

5

$$G(e^{j0.5\pi}) = \dots$$

Semestrální zkouška ISS, řádný termín, 22.1.2014, skupina D

Login: ..... Příjmení a jméno: ..... Podpis: .....
 (čitelně!)

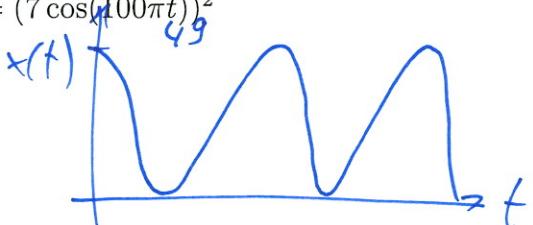
Příklad 1 Měření tloušťky ledovce na vrcholu hory Kitzsteinhorn probíhá pravidelně v určenou dobu každý den. Určete, zda se jedná o signál:

- deterministický / ~~náhodný~~
- periodický / ~~neperiodický~~
- se spojitým časem / s diskrétním časem

Odpověď: .....

Příklad 2 Určete střední hodnotu periodického signálu $x(t) = (7 \cos(100\pi t))^2$

$\bar{x} = \dots$ 24,5

Příklad 3 Spektrální funkce spojitého signálu $x(t)$ má na kruhové frekvenci $\omega_1 = 100\pi$ rad/s hodnotu $X(j\omega_1) = 4j$.

Napište, jakou hodnotu bude mít na téže frekvenci spektrální funkce posunutého signálu $y(t) = x(t - 0.005)$.

viz A
 $Y(j\omega_1) = 4j \cdot e^{-j\frac{\omega_1}{2}} = \underline{4}$

Příklad 4 Napište vztah pro výpočet spektrální funkce signálu:

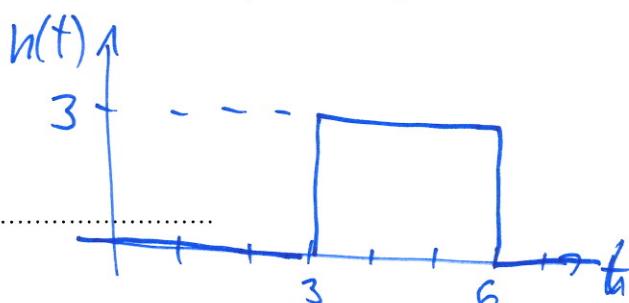
$$x(t) = \begin{cases} 2 & \text{pro } t \in [-2, 2] \\ 1 & \text{pro } t \in [-4, -2] \text{ a pro } t \in [2, 4] \\ 0 & \text{jinde} \end{cases}$$

Pomůcka: než začnete integrovat podle definice FT, zamyslete se, zda je signál nějak rozložit...

viz A
 $X(j\omega) = \dots$

Příklad 5 Dva systémy se spojitým časem jsou zapojeny v sérii (za sebou). První má impulsní odezvu $h_1(t) = \begin{cases} 3 & \text{pro } t \in [0, 3] \\ 0 & \text{jinde} \end{cases}$ Druhý má impulsní odezvu $h_2(t) = \delta(t - 3)$.

Napište, zda lze výsledný systém charakterizovat jedinou impulsní odezvou $h(t)$ a pokud ano, napište ji nebo nakreslete.

nebo (ze
 zapsat
 matematicky.)

JDE / NEJDE, $h(t) = \dots$

Příklad 6 Frekvenční charakteristika systému se spojitým časem je dána pomocí modulu a argumentu takto:

$$|H(j\omega)| = \begin{cases} 100 + \frac{\omega}{100\pi} & \text{pro } \omega \in [-100\pi, 0] \\ 100 - \frac{\omega}{100\pi} & \text{pro } \omega \in [0, 100\pi] \\ 0 & \text{jinde} \end{cases}, \quad \arg H(j\omega) = -\frac{\omega}{100}.$$

Na vstupu systému je signál $x(t) = 5 \cos(50\pi t + \frac{\pi}{2})$.

Zapište signál na výstupu systému.

viz A

$$y(t) = 5 \cdot 99,5 \cos\left(50\pi t + \frac{\pi}{2} - \frac{\pi}{2}\right) = \underline{497,5 \cos(50\pi t)}$$

Příklad 7 Přenosová funkce systému se spojitým časem je zadána jako:

$$H(s) = 2s^2 + 4s + 2$$

Určete, zda se jedná o stabilní systém.

nená' pôly

Stabilní: ANO / NE.

Příklad 8 Je dána diskrétní Fourierova řada (DFŘ) diskrétního periodického signálu o periodě $N = 16$. Její vzorek: $\tilde{X}[5] = 16 + 2j$. Určete zadaný vzorek; pokud to nejde, napište jasně "nejde určit".

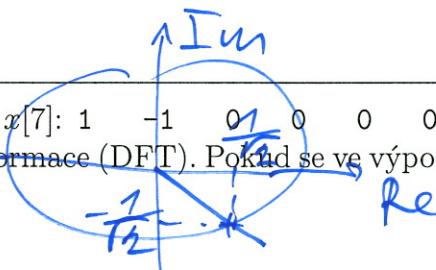
$$\tilde{X}[k] = \tilde{X}[N+k]$$

$$\tilde{X}[21] = \underline{\tilde{X}[5]} = \underline{16+2j}$$

Příklad 9 Máme k disposici diskrétní signál o délce N vzorků. Určete, zda je nějaký vztah mezi Fourierovou transformací s diskrétním časem (DTFT) a Diskrétní Fourierovou transformací (DFT) tohoto signálu. Pokud je, napište slovně (ne pomocí rovnic), jaký.

viz A
JE / NENÍ, ...

Příklad 10 Diskrétní signál $x[n]$ má $N = 8$ vzorků $x[0]$ až $x[7]$: $1, -1, \frac{1}{2}, 0, 0, 0, 0, 0$
Vypočítejte zadaný koeficient jeho diskrétní Fourierovy transformace (DFT). Pokud se ve výpočtu vyskytne hodnota $\frac{1}{\sqrt{2}}$, pokládejte ji pro jednoduchost za 0.7.

$$x[1] = x[0] + x[1]e^{-j\frac{2\pi}{8}1 \cdot 1} = 1 + (-1)(0.7 - 0.7j) = \underline{0.3 + 0.7j}$$

Příklad 11 Doplňte tabulku výpočtem kruhové konvoluce dvou diskrétních signálů délky 5:

n	0	1	2	3	4
$x_1[n]$	1	6	2	4	2
$x_2[n]$	1	-1	0	-1	0
$x_1[n] \circledast x_2[n]$	-3	1	-6	1	-8

Příklad 12 Číslicový filtr $H(z) = \frac{1}{1+a_1z^{-1}+a_2z^{-2}}$ má dva póly: $p_1 = 0.99e^{j\frac{\pi}{4}}$, $p_2 = 0.99e^{-j\frac{\pi}{4}}$. V intervalu normovaných kruhových frekvencí $[0, \pi]$ má filtr jedno maximum komplexní kmitočtové charakteristiky (rezonanci). Určete jeho frekvenci a hodnotu modulu kmitočtové charakteristiky. Pomůcka: $\frac{1}{2\sqrt{2}} = 0.35$.

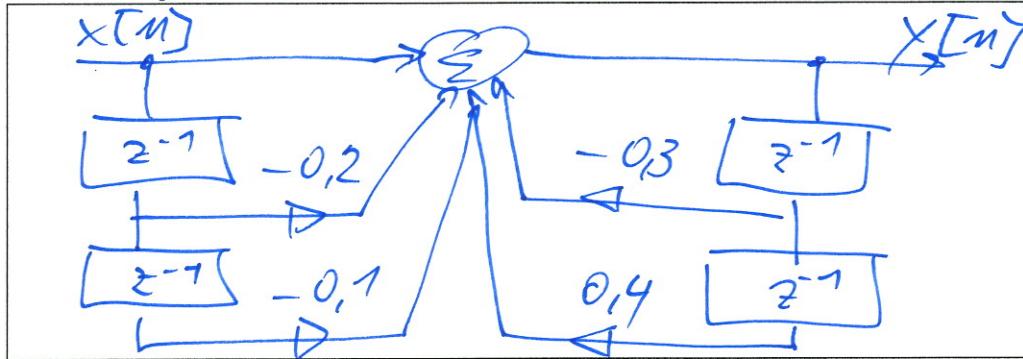
viz A.

$$\omega_{max} = \dots \text{ rad}, \quad |H(\omega_{max})| = \dots$$

Příklad 13 Diferenční rovnice číslicového filtru je:

$$y[n] = x[n] - 0.2x[n-1] - 0.1x[n-2] - 0.3y[n-1] + 0.4y[n-2]$$

Nakreslete jeho blokové schéma.

Příklad 14 Napište v jazyce C funkci pro implementaci filtru z příkladu 13. Nezapomeňte na definici statických proměnných, jsou-li třeba.

```
float yn (float xn) {
```

$$yn = xn - 0.2 * xn1 - 0.1 * xn2 - 0.3 * yn1 + 0.4 * yn2;$$

jinak viz A.

```
return yn;
}
```

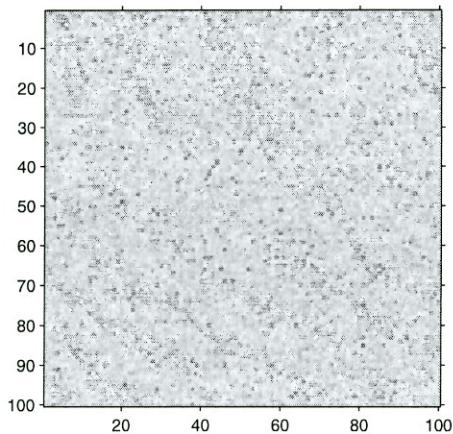
Příklad 15 Uveďte, v jakých jednotkách jsou obrazové frekvence f a g v "analogové" dvoudimenzionální Fourierově transformaci (2D-FT):

$$X(f, g) = \int \int x(a, b) e^{-j2\pi(fa+gb)} da db,$$

kde a a b jsou rozměry v metrech.

m^{-1}

Příklad 16 Obrázek o rozměrech 100×100 obsahuje pixely, jejichž hodnoty jsou dané jako bílý šum o střední hodnotě $\mu = 0.7$ a směrodatné odchylyce $\sigma = 0.05$. Jednotlivé pixely jsou navzájem nezávislé. Popište, co bude výsledkem filtrování takového obrázku maskou o rozdílu 9×9 , jejíž všechny hodnoty jsou rovny $\frac{1}{81}$.

Viz A
... se střední hodnotou 0,7 ...

Příklad 17 Stacionární náhodný signál se spojitým časem má hodnoty rovnoměrně rozdělené mezi minimem -3 a maximem +3. Určete pravděpodobnost, že se bude hodnota signálu nacházet v daném intervalu.

Viz A

$$P(\xi(t) \in [2, 2.5]) = \dots \quad 0.5 \cdot \frac{1}{6} = \frac{1}{12}$$

Příklad 18 Běžná spotřební audio elektronika využívá kvantování na 16 bitech, studiová technika na 24 bitech. Určete, jaký je mezi oběma technologiemi rozdíl v poměru signálu ke kvantovacímu šumu.

Viz A

$$SNR_{24} - SNR_{16} = \dots \text{ dB}$$

Příklad 19 Ergodický náhodný signál má $N = 6$ vzorků $x[0]$ až $x[5]$:

$$3 \quad 5 \quad 2 \quad -1 \quad -2 \quad -3$$

Proveďte nevychýlený odhad zadávaného autokorelačního koeficientu:

$$\underbrace{3 \quad 5 \quad 2 \quad -1}_{\dots} \quad \dots$$

$$R[2] = \frac{3 \cdot 2 + 5 \cdot (-1) + 2 \cdot (-2) + (-1) \cdot (-3)}{6 - 2} = \frac{0}{4} = 0$$

Příklad 20 Spektrální hustota výkonu bílého šumu má na normované kruhové frekvenci $\omega = 0.2\pi$ rad hodnotu $G(e^{j0.2\pi}) = 5$. Určete, jakou hodnotu bude mít na zadáné kruhové frekvenci. Pokud to nejde, napište jasně "nejde určit".

Viz A

$$G(e^{j0.6\pi}) = \dots \quad 5$$